

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра «Судноводіння і морська безпека»

ЗАТВЕРДЖЕНО  
на засіданні кафедри  
від «29» 06. 2026 року,  
протокол № 11

Методичні вказівки для проведення практичних занять

з дисципліни

**«МОРСЬКІ АДМІНІСТРАЦІЇ»**

для студентів усіх форм навчання

Підготували:  
к.т.н., доцент кафедри «Судноводіння і  
морська безпека»  
Логінов Олег Володимирович,  
старший викладач кафедри  
«Іноземні мови та переклад»  
Логінова Лілія Володимирівна

Одеса - 2026

Методичні вказівки освітнього компонента (навчальної дисципліни) «Морські адміністрації», розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Безпека судноплавства» для здобувачів очної (денної) та заочної форм здобуття освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціалізацією «Навігація і управління морськими суднами», спеціальністю J5 «Морський та внутрішній водний транспорт», галузі знань J «Транспорт та послуги».

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Судноводіння і морської безпеки  
Протокол від «29» червня 2026 р. № 11 .

## Вступ

Основна задача курсу «Морські адміністрації» навчити студентів, майбутніх фахівців морського транспорту знаннями правових конструкцій і норм, основам здійснення державного контролю і управління в морській галузі. Вивчення курсу базується на знаннях адміністративного та міжнародного права, інших правових дисциплін.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності розуміти та застосовувати норми національного законодавства і міжнародних договорів, набуття достатнього рівня правових знань для самостійного вирішення правових питань, пов'язаних із діяльністю морських організацій як в Україні, так і в інших державах. Вивчення структури морських організацій різних країн світу дає змогу зрозуміти, як забезпечуються безпека судноплавства, розвиток морської інфраструктури, охорона морського середовища та регулювання міжнародних перевезень.

Для засвоєння даного курсу слід користуватися інформацією, закріпленою в законах і нормативних актів уряду, що стосуються діяльності морського організацій.

Методичні вказівки складаються з чотирьох частин:

1. Загальні методичні вказівки.
2. Зміст дисципліни.
3. Матеріали проведення підсумкового контролю.
4. Самостійної роботи.

Список літератури надається у кінці методичних вказівок.

## **1. Загальні методичні вказівки**

Методичні вказівки мають мету допомогти студентам при роботі на практичних заняттях з вивчення дисципліни «Морські адміністрації». Самостійне вивчення конкретних тем учбового курсу необхідно виконувати постійно на протязі всього відповідного семестру, використовуючи підручники та рекомендовану літературу, а також закони, підзаконні акти та інший нормативний матеріал.

Головною метою є вивчення майбутніми фахівцями державного управління на морському транспорті, оволодіння системою юридичних норм, порядком їхнього застосування в практичній роботі відповідно до вимог законності.

Вивчення дисциплін морські адміністрації студентами передбачає обов'язкове прослуховування курсу лекцій, відвідування практичних занять, та самостійну роботу. Вивчення курсу закінчується складанням екзамену студентами денної та заочної форми навчання. Таким чином основним видом навчання є лекції. Тому рекомендується ведення конспекту лекцій.

Практичні заняття проводяться після прослуховування студентам лекцій з дисципліни. Матеріал, що використовується: курс лекцій, спеціальної літератури та нормативних актів.

Мета практичних занять:

1. закріпити знання, отримані студентами на лекційних заняттях;
2. сформувати у студентів навички роботи з нормативними документами;
3. сформувати у студентів уміння самостійно аналізувати виробничі ситуації, що можуть виникати в майбутній професійній діяльності, та приймати обґрунтовані рішення щодо їх розв'язання;
4. збагатити словниковий запас студентів шляхом активного засвоєння та використання спеціальної правової термінології;
5. підготувати студентів до успішного засвоєння спеціальних дисциплін, насамперед у контексті практичного застосування здобутих знань у майбутній

професійній діяльності.

## **Методика проведення практичних занять**

Практичні заняття проводяться після опрацювання студентами лекційного матеріалу з відповідної теми. Основними формами проведення практичних занять є опитування, обговорення та дискусія.

Під час підготовки та проведення практичних занять використовуються збірники нормативно-правових актів, інші нормативні документи, наукові монографії, навчальні посібники та підручники з дисципліни.

Кожне практичне заняття передбачає:

- а) роз'яснення викладачем основних положень теми, що вивчається;
- б) обґрунтування її значення для засвоєння теоретичного матеріалу та майбутньої професійної діяльності;
- в) ознайомлення студентів із методикою роботи з навчальним матеріалом (виконання вправ, розв'язання ситуаційних завдань тощо) та нормативно-правовими актами;
- г) розгляд і розв'язання конкретного юридичного казусу (ситуаційної задачі) із застосуванням норм чинного законодавства.

**Оцінювання роботи студентів на практичних заняттях** здійснюється за такими критеріями:

1. рівень засвоєння теоретичного матеріалу з теми, що вивчається;
2. здатність застосовувати набуті знання під час розв'язання практичних завдань, наближених до умов майбутньої професійної діяльності;
3. рівень володіння навичками роботи з нормативно-правовими актами;
4. загальний рівень ерудиції, логічного мислення та аргументованості висловлених суджень;
5. зацікавленість у вивченні дисципліни, активність та самостійність під час роботи на практичних заняттях.

## **2. Зміст дисципліни**

### **Тема 1. . Адміністрація судноплавства України**

Адміністрація судноплавства є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра розвитку громад та територій України (раніше — Міністра інфраструктури України). Її створення сприяє реалізації державної політики у сферах морського і річкового транспорту, торговельного мореплавства, судноплавства на внутрішніх водних шляхах, навігаційно-гідрографічного забезпечення мореплавства, а також у сфері безпеки на морському та річковому транспорті (крім безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості).

#### **Питання для підготовки до практичного заняття**

1. Коли і якою постановою КМУ була утворена Морська адміністрація України?
2. Який орган виконавчої влади створено у 2017 році у сфері морського і річкового транспорту?
3. Який статус має Морська адміністрація України?
4. Через якого міністра здійснюється координація діяльності Адміністрації?
5. Які сфери охоплює державна політика у морському та річковому транспорті?
6. Яка постанова КМУ у 2022 році змінила назву Морської адміністрації?
7. Яку нову назву отримала Морська адміністрація у 2022 році?
8. Який сучасний статус має Адміністрація судноплавства України?
9. Якими нормативно-правовими актами керується Адміністрація судноплавства?
10. Які основні завдання виконує Адміністрація судноплавства України?
11. У чому полягає реалізація державної політики у сфері судноплавства?

12. Яку роль Адміністрація відіграє у формуванні державної політики?
13. Як Адміністрація забезпечує виконання міжнародних договорів України?
14. Які функції виконує Адміністрація у сфері регулювання судноплавства?
15. Що таке державний нагляд у сфері морського транспорту?
16. Які адміністративні послуги надає Адміністрація судноплавства?
17. У чому полягає навігаційно-гідрографічне забезпечення судноплавства?
18. Яку роль Адміністрація відіграє у вдосконаленні законодавства?
19. Як Адміністрація бере участь у міжнародному співробітництві?
20. Які функції виконує Адміністрація щодо міжнародних договорів?
21. Як здійснюється переклад міжнародних морських договорів?
22. Яку інформацію Адміністрація розміщує на офіційному веб-сайті?
23. Що таке Державний судовий реєстр України?
24. Які функції виконує Суднова книга України?
25. Які документи видає Адміністрація щодо суден?
26. Як здійснюється реєстрація суден в Україні?
27. Які функції виконує Адміністрація щодо підготовки морських кадрів?
28. Як контролюється якість підготовки моряків?
29. Які види державного нагляду здійснює Адміністрація?
30. Як контролюється безпека перевезення пасажирів і вантажів?
31. Яку роль відіграє лоцманське проведення суден?
32. Як здійснюється контроль аварійно-рятувальних робіт?
33. Що входить до контролю систем радіонавігації?
34. Як перевіряється охорона портових засобів?
35. Які види діяльності підлягають ліцензуванню?
36. Як проводиться розслідування морських аварій?

37. Яку роль відіграє Адміністрація у сфері страхування небезпечних вантажів?
38. Яке значення має інтеграція України у світову транспортну систему?
39. Чому важливий контроль держави у сфері морського транспорту?
40. Яке значення має Адміністрація судноплавства для безпеки мореплавства України?

## **Тема 2. Адміністрація морських портів України**

Адміністрація морських портів України (АМПУ) є одним із найбільших державних підприємств, що має стратегічне значення для економіки та безпеки України.

АМПУ була створена у 2013 році в результаті реформування морської галузі України з метою управління державним майном у морських портах, забезпечення його ефективного використання, а також створення умов для залучення інвестицій у розвиток портової інфраструктури та забезпечення її стабільного функціонування.

До основних завдань Адміністрації належать утримання паспортних глибин акваторій морських портів, забезпечення безпеки мореплавства, розвиток і модернізація портової інфраструктури, а також виконання інших функцій, визначених законодавством України.

### **Питання для підготовки до практичного заняття**

1. Що таке Адміністрація морських портів України (АМПУ)?
2. У якому році та з якою метою було створено АМПУ?
3. Які головні функції виконує АМПУ?
4. Які нормативні документи визначають діяльність АМПУ?
5. Яке міністерство здійснює управління АМПУ?
6. Яка місія АМПУ та що вона передбачає?
7. Який стан управління портами був до створення АМПУ?
8. Які проблеми вирішило створення АМПУ?
9. Чому порти України мають стратегічне значення для економіки?
10. Яку роль виконує АМПУ у міжнародних транспортних коридорах та транзиті?
11. Які основні цілі діяльності АМПУ?

12. Як АМПУ сприяє підвищенню інвестиційної привабливості портів?
13. Яким чином АМПУ підтримує стандарти безпеки судноплавства?
14. Назвіть завдання АМПУ, пов'язані з утриманням та модернізацією портової інфраструктури.
15. Які завдання забезпечують рівний доступ всіх суб'єктів до портів?
16. Які послуги АМПУ надає суднам?
17. Які завдання АМПУ пов'язані з безпекою та екологією?
18. Як АМПУ реагує на надзвичайні ситуації в портах?
19. Які завдання пов'язані з навчанням та впровадженням інновацій?
20. Де розташовані центральний офіс та головне представництво АМПУ?
21. Які спеціалізовані філії АМПУ існують та що вони роблять?
22. Скільки портових філій має АМПУ і де вони розташовані?
23. Назвіть 5 портових філій АМПУ.
24. Які порти АМПУ контролює на півдні України?
25. Які порти АМПУ контролює на сході України?
26. Яке значення АМПУ для економіки України?
27. Як АМПУ впливає на безпеку судноплавства?
28. Яким чином АМПУ створює умови для інвесторів та приватного бізнесу?
29. Як АМПУ впроваджує сучасні стандарти управління та екології?

### **Тема 3. Практика роботи органів управління морською галуззю в різних морехідних країнах**

Вивчення структури морських адміністрацій різних країн світу дає змогу зрозуміти особливості забезпечення безпеки судноплавства, розвитку морської інфраструктури, охорони морського середовища та регулювання міжнародних морських перевезень. Аналіз їхньої діяльності свідчить про наявність низки спільних функцій і напрямів роботи, характерних для більшості морських адміністрацій. До них належать здійснення контролю держави порту та держави прапора, реєстрація суден, організація підготовки й дипломування моряків, забезпечення безпеки судноплавства в територіальних водах, виконання функцій морської охорони, проведення пошуково-рятувальних операцій, а також запобігання забрудненню морського середовища.

Водночас організаційна структура морських адміністрацій у різних країнах має певні відмінності. У низці держав вони функціонують як самостійні центральні органи виконавчої влади, тоді як в інших є структурними підрозділами міністерств, відповідальних за транспортну сферу. При цьому керівництво такими органами, як правило, здійснюють фахівці з багаторічним професійним досвідом у галузі морського транспорту та судноплавства.

#### **Питання для підготовки до практичного заняття**

1. Що таке органи управління морською галуззю?
2. Яку роль відіграє держава в управлінні морським транспортом?
3. Чому морська галузь потребує спеціального державного регулювання?
4. Що таке спеціалізована морська адміністрація?
5. Які функції виконують морські адміністрації у різних країнах?
6. Назвіть приклади морських адміністрацій у світі.

7. Які функції виконує Maritime and Coastguard Agency?
8. Яку роль відіграє United States Maritime Administration (MARAD)?
9. Які завдання виконує Australian Maritime Safety Authority?
10. Яку роль має China Maritime Safety Administration у системі управління морем?
11. Які функції виконує Maritime and Port Authority of Singapore?
12. Яку роль виконує Swedish Maritime Administration у морській сфері?
13. Яку функцію виконує Морська адміністрація України у порівнянні з іншими країнами?
14. Які країни використовують модель управління через міністерства транспорту?
15. У чому полягає роль міністерств у морській галузі?
16. Що таке департаменти морського судноплавства при міністерствах?
17. Який приклад такої моделі існує на Кіпрі (Department of Merchant Shipping)?
18. Що таке змішана модель управління морською галуззю?
19. Які функції виконує міністерство в змішаній моделі?
20. Які функції виконує морська адміністрація в змішаній моделі?
21. Що включає контроль держави прапора?
22. Що таке Port State Control?
23. Як здійснюється реєстрація суден?
24. Які документи видають морські адміністрації?
25. Які заходи забезпечують безпеку мореплавства?
26. У чому полягає контроль технічного стану суден?
27. Яка роль підготовки та дипломування моряків?
28. Що таке система пошуково-рятувальних операцій (SAR)?
29. Як організовується морська охорона та безпека?
30. Які заходи вживаються для охорони морського середовища?
31. Які існують моделі організації морських адміністрацій у світі?
32. У чому переваги централізованого управління морською галуззю?

33. Чому важлива професійна підготовка керівництва морських адміністрацій?
34. Як морські адміністрації співпрацюють із міжнародними організаціями?
35. Яку роль відіграє International Maritime Organization (IMO) у їх діяльності?
36. Які спільні риси мають морські адміністрації різних країн?
37. Чому всі морські адміністрації орієнтуються на міжнародні стандарти?
38. Як впливає глобалізація на морське управління?
39. Чому морська безпека є універсальною функцією держав?
40. Яке значення має ефективна система управління морською галуззю для економіки країни?
41. Що таке Maritime and Coastguard Agency (MCA) і які її основні функції?
42. До якого державного органу Великої Британії підпорядковане MCA?
43. Яку роль виконує MCA у системі пошуково-рятувальних операцій (SAR)?
44. У чому полягає контроль держави прапора та держави порту?
45. Які функції виконує MCA у сфері регулювання судноплавства?
46. Як MCA здійснює сертифікацію та підготовку моряків?
47. Які заходи здійснює агентство для захисту морського середовища?
48. Яку роль відіграє MCA у сфері гідрографії та навігаційного забезпечення?
49. З якими міжнародними організаціями співпрацює MCA?
50. Яке значення має International Maritime Organization (IMO) для діяльності MCA?
51. Які основні показники кадрового складу MCA?
52. Яку роль відіграє добровольчий сектор у діяльності MCA?
53. Хто є керівником MCA з 2023 року?
54. Який орган державного управління відповідає за формування політики, яку реалізує MCA?
55. У чому полягає значення MCA для міжнародної морської безпеки?

56. Яку роль виконує Міністерство морських справ і острівної політики Греції в системі державного управління?
57. Які основні функції входять до сфери діяльності цього міністерства?
58. Чому морська політика має стратегічне значення для Греції?
59. Які історичні етапи становлення та реорганізації міністерства можна виділити?
60. Які завдання виконує міністерство у сфері управління портами та інфраструктурою?
61. Яку роль відіграє Берегова охорона Греції у структурі міністерства?
62. Що таке пошуково-рятувальні операції (SAR) і як вони організовуються?
63. Як міністерство забезпечує безпеку судноплавства?
64. Які екологічні функції виконує це відомство?
65. Чому в структурі міністерства поєднуються цивільні та силові функції?
66. Як географічні особливості Греції впливають на діяльність міністерства?
67. Яке значення має торговельний флот для економіки Греції?
68. Що таке MARAD і яку роль вона виконує у структурі уряду США?
69. До якого міністерства належить Maritime Administration?
70. Які основні функції MARAD у сфері торговельного судноплавства?
71. Як MARAD сприяє розвитку американського торгового флоту?
72. Яку роль відіграє MARAD у забезпеченні національної безпеки США?
73. Що таке Ready Reserve Force і яке його призначення?
74. Як MARAD підтримує суднобудівну та портову інфраструктуру?
75. Які освітні програми та навчальні заклади підтримує MARAD?
76. Яке значення має United States Merchant Marine Academy?
77. Які екологічні функції виконує MARAD у морській галузі?
78. Як історично формувалася Maritime Administration?
79. Яку роль відіграє MARAD у взаємодії держави та приватного сектору?
80. Чому морська адміністрація є важливою для економіки США?

81. Які основні завдання адміністратора MARAD?
82. Що таке AMSA і яку роль вона виконує в системі морського управління Австралії?
83. Коли була створена Australian Maritime Safety Authority?
84. Які основні функції виконує AMSA у сфері морської безпеки?
85. Які завдання AMSA у сфері пошуково-рятувальних операцій (SAR)?
86. Як AMSA забезпечує охорону морського навколишнього середовища?
87. Яку роль відіграє AMSA у регулюванні судноплавства та суднової реєстрації?
88. Як організована система морської навігаційної безпеки в Австралії?
89. Які функції виконує AMSA у сфері підготовки та контролю моряків?
90. Як AMSA фінансує свою діяльність?
91. Яка структура управління AMSA (правління та виконавче керівництво)?
92. Яку роль виконує CEO в системі управління AMSA?
93. Чим відрізняються функції AMSA від класичної берегової охорони?
94. Які підрозділи входять до структури AMSA?
95. Чому AMSA є важливою для морської безпеки Австралії як острівної держави?
96. Який статус і місце CMSA у структурі Ministry of Transport of the People's Republic of China?
97. Коли була створена CMSA і з якою метою?
98. Які основні завдання та функції Адміністрації?
99. Що таке Державне морське та портове агентство Азербайджану?
100. У складі якого органу функціонує агентство?
101. Які основні напрями діяльності агентства?
102. Хто очолює агентство?
103. У результаті чого було створене агентство?
104. Коли і з якою метою була створена Maritime and Port Authority of Singapore?
105. Які основні функції виконує MPA Singapore?

106. Які ролі поєднує в собі ця організація?
107. Чому Сінгапур вважається глобальним морським центром?
108. Що таке NIMASA і яку роль вона виконує в Нігерія?
109. Коли і в результаті якого об'єднання було створено агентство?
110. Де розташована штаб-квартира NIMASA?
111. Якою є основна місія DIRECTEMAR?
112. До структури якої організації входить DIRECTEMAR?
113. Які основні напрями діяльності цієї установи?
114. Що таке Swedish Maritime Administration і які її основні функції?
115. На які сфери морської діяльності поширюється відповідальність SMA?
116. Яке головне завдання Морської адміністрації Швеції?
117. Які послуги надає SMA для забезпечення безпеки судноплавства?
118. Яку роль SMA відіграє у підтриманні морських шляхів та фарватерів?
119. Що входить до обов'язків SMA у сфері гідрографічних робіт?
120. Які функції виконує SMA під час криголамного забезпечення?
121. Що таке Department of Merchant Shipping і які його основні функції?
122. Якому державному органу підпорядковувався DMS?
123. Які завдання виконував DMS у сфері торгового судноплавства?
124. Чому Кіпр є важливим міжнародним центром судноплавства?
125. Яке значення має кіпрський судновий реєстр для світового морського транспорту?
126. Які основні функції виконує Норвезька морська адміністрація?
127. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки судноплавства?
128. У чому полягає значення реєстрації суден під прапором Норвегії?
129. Які міжнародні конвенції контролює Норвезька морська адміністрація?
130. Які основні функції виконує Данська морська адміністрація?
131. Які заходи здійснюються для забезпечення морської безпеки?
132. Чому Данія має важливе значення для міжнародного судноплавства?
133. Які об'єкти входять до морської інфраструктури Данії?
134. Які основні функції виконує Морська адміністрація Латвії?
135. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки мореплавства?

136. Що входить до гідрографічного забезпечення?
137. Яке значення мають морські карти та навігаційні системи?
138. Які основні функції виконує Морська адміністрація Латвії?
139. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки мореплавства?
140. Що входить до гідрографічного забезпечення?
141. Яке значення мають морські карти та навігаційні системи?
142. Які основні функції виконують морські управління Польщі?
143. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки судноплавства?
144. Яке значення мають морські порти для економіки Польщі?
145. Які основні напрями діяльності у сфері берегового захисту?
146. Які основні функції виконує Федеральне морське та гідрографічне агентство Німеччини?
147. Що входить до навігаційно-гідрографічного забезпечення?
148. Яке значення мають морські карти та гідрографічні дослідження?
149. Які напрями включає моніторинг морського середовища?
150. Які основні функції виконує В'єтнамська морська адміністрація?
151. Яке значення морського транспорту для економіки В'єтнаму?
152. Які напрями включає державне управління морським транспортом?
153. Чому розвиток портів є важливим для В'єтнаму?
154. Які основні функції виконує В'єтнамська морська адміністрація?
155. Яке значення морського транспорту для економіки В'єтнаму?
156. Які напрями включає державне управління морським транспортом?
157. Чому розвиток портів є важливим для В'єтнаму?
158. Які основні функції виконує Морський департамент Малайзії?
159. Чому Малайзія має важливе значення для міжнародного судноплавства?
160. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки судноплавства?
161. Які функції виконує регулювання портової діяльності?
162. Які основні функції виконує Директорат морського транспорту Індонезії?

163. Чому морський транспорт має важливе значення для Індонезії?
164. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки морських перевезень?
165. Які функції виконує управління морським транспортом?
166. Які основні функції виконує Директорат морського транспорту Індонезії?
167. Чому морський транспорт має важливе значення для Індонезії?
168. Які заходи здійснюються для забезпечення безпеки морських перевезень?
169. Які функції виконує управління морським транспортом?
170. Які основні функції виконує Морська адміністрація М'янми?
171. Для чого здійснюється реєстрація суден?
172. Яке значення мають міжнародні морські конвенції?
173. Як відбувається сертифікація моряків у М'янмі?
174. Які основні функції виконує MARINA?
175. Чому Філіппіни є важливою морською державою?
176. Як відбувається підготовка моряків у Філіппінах?
177. Яке значення має сертифікація суден?
178. Які основні функції виконує морська адміністрація Франції?
179. Як здійснюється контроль безпеки судноплавства?
180. Яке значення має портова політика Франції?
181. Які заходи здійснюються для охорони морського середовища?
182. Які основні функції виконує EMSA?
183. Яке значення має моніторинг морської безпеки?
184. Які цифрові системи використовує EMSA?
185. Як агентство захищає морське середовище?
186. Які функції виконувала Морська адміністрація Естонії до реформи?
187. Які завдання виконує Транспортна адміністрація Естонії сьогодні?
188. Чому важлива навігаційна безпека в Балтійському морі?
189. Яке значення має гідрографія для судноплавства?
190. Які основні функції виконує Морська адміністрація Індії?

191. Як здійснюється контроль торговельного судноплавства?
192. Яке значення має дипломування моряків?
193. Чому Індія є великим постачальником моряків?
194. Які основні функції виконує Japan Coast Guard?
195. Чому берегова охорона важлива для Японії?
196. Як здійснюється навігаційне забезпечення?
197. Які заходи забезпечують безпеку судноплавства?

### 3. Матеріали проведення підсумкового контролю

Система та критерії оцінювання знань  
(у студентів денної та заочної форми навчання)

| Види контролю                | Максимальні бали |
|------------------------------|------------------|
| Усне опитування              | 40 балів         |
| Підсумкової залікової роботи | 60 балів         |
| <b>Загальна сума балів</b>   | <b>100 балів</b> |

Під час оцінювання результатів навчання забезпечується єдиний підхід до організації та проведення контролю знань здобувачів вищої освіти з дотриманням принципів об'єктивності, прозорості, незалежності.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, від 1 до 100 балів, де 100 балів є максимально можливою оцінкою.

Для оцінювання результатів навчання передбачено поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль полягає у визначенні рівня та обсягу оволодіння знаннями, навичками і уміннями з тем. Цей контроль здійснюється впродовж аудиторних занять і в поза аудиторний час шляхом опитування на практичних заняттях.

Здобувач вищої освіти обов'язково має виконати завдання передбачені цією програмою, з усіх форм навчальних занять. В іншому випадку здобувач не допускається до складання підсумкового контролю.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру у вигляді заліку зокрема, за допомогою усного опитування за всіма темами дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни розраховується з накопичених оцінок за результатами поточних контролів, сума яких не може бути меншою ніж 40 балів, та з оцінки за складання безпосередньо самого екзамену, яка не може

бути вищою ніж 60 балів.

Якщо здобувач отримав загальну оцінку з дисципліни до 59 балів, він має право на повторне проходження підсумкового контролю.

### **Рекомендована література та інші джерела інформації**

#### **Базова**

1. Логінов О.В., Котович Г.М, Попова К.О. Особливості правового регулювання підприємств морського транспорту в Україні: Навчю.посібник. – Одеса, ОНМУ, 2013.- 344с.
2. Правове регулювання перевезень автомобільним, морським, авіаційним транспортом. / Логінов О.В., Аленіна Н.В., Фесан М.В. // – О.; вид-во ОНМУ, 2017 - 228 с.
3. Допілко В.О. Логінов О.В., Логінова Л.В. Самойловська В.П. Навчальний посібник «Правознавство і морське право». Одеса: ОНМУ, 2022. 185 с. (7,70 ДА; особистий внесок співавтора – 1,9 АА).  
<https://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/833>

#### **Допоміжна**

1. Актуальні проблеми оцінки ризиків і загроз національній безпеці в контексті євроатлантичної інтеграції України. Вип. 9 / за заг. ред. В.П. Горбуліна – Київ: ДП "НВЦ Євроатлантикінформ, 2005. 224 с.
2. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010. – 384 с.
3. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.1. Техногенна та природна небезпека / О.М. Євдін та ін.; за заг. редакцією В.В. Могильниченка. Київ: КІМ, 2007. 636с.
4. Юридична енциклопедія. В 6 т. – К.: Вид-во «Укренциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1998-2004.

5. Кузнецов С.О. Морське приватне право: навч. посібник : рекомендовано МОН України / С.О. Кузнецов, Л.І. Пашковська; НУ «ОЮА». – Одеса : Фенікс, 2012. – 236 с.
6. Шемякін О.М. Міжнародне приватне морське право / О.М. Шемякін. – О.: Латстар, 2000. – 272 с.
7. Коссак В. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права: уніфікаційна діяльність. Рецензія / В. М. Коссак // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Вип. 47. – Львів, 2008. – С. 283 – 285.
8. Продайко С.В. Майнова відповідальність у міжнародному морському праві / С.В. Продайко // Південноукраїнський правничий часопис. – 2007. – № 1. – С. 106 – 109.
9. Ківалова Т.С. Уніфікація норм про відшкодування позадоговірної шкоди в міжнародному приватному праві / Т.С. Ківалова, Т.Р. Короткий // Правове життя сучасної України : тези доповідей 10-ї звіт. наук. конф. проф.-викл. і аспірант. складу ОНЮА (27 – 28 квітня 2007 р.), 2007. – С. 153 – 155.
10. Довгерт А.С. Методологія міжнародного приватного права / А.С. Довгерт, О.О. Мережко // Методологія приватного права : збірник наукових праць: за матеріалами наук.-практ.конференції (м. Київ, 30 травня 2003 р.), 2003. – С. 354 – 363.
11. Фединяк Г. Регулювання нормами міжнародного приватного права відносин, пов'язаних з морськими перевезеннями / Г. Фединяк // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2004. – Вип. 14. – С. 148 – 154.
12. Жорник І.В. Уніфікація та тлумачення норм міжнародних морських конвенцій / І.В. Жорник // Збірник праць Першої Міжнародної науково-методичної конференції (Київ, 1 вересня 2012 р.): Междисциплинарные исследования в науке и образовании. – 2012. – №1. – С. 60 – 64. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.es.rae.ru/mino/158>
13. Жорник І.В. Деякі аспекти встановлення змісту уніфікованих норм міжнародних морських угод / І.В. Жорник // Міжнародні читання з

міжнародного права пам'яті професора П.Є.Казанського: матер. третьої між нар. наук. конф. (м. Одеса, 2-3 листопада 2012 р.) / відп. за випуск к.ю.н., доц. М.І. Пашковський; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2012. – С. 516 – 520.

14. Жорник І.В. Тлумачення норм міжнародних угод в міжнародному морському праві: герменевтичний підхід / І.В. Жорник // Сучасний стан розвитку юридичної науки : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 17 – 18 липня 2012 року. – Х. : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2012. – С. 61 – 62.

15. Логінов О.В., Логінова Л.В., Козловський С.В., Яківчук А.О. Особливості правового регулювання охорони праці з урахуванням факторів, які впливають на екіпаж судна в системі забезпечення безпеки судноплавства. Розвиток транспорту. 2023. Випуск 1(16). С. 89-99. DOI <https://doi.org/10.33082/td.2023.1-16.08>.

16. Логінов О.В. Стан наукової розробленості проблеми методики розслідування порушень правил безпеки руху або експлуатації водного транспорту. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Збірник наукових праць. 2024. № 68. С. 97-103. DOI <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.68.20>.

17. Логінов О.В. Класифікація та характеристика порушень правил безпеки руху або експлуатації водного транспорту. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 350-354. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/82>.

18. Melnyk, O., Sagaydak, O., Onyshchenko, S., Shumylo, O., & Lohinov, O. (2026). Enhancing ship safety during mooring operations on the basis of expanded parameters and leveraging AI for real-time risk assessment. Journal of Maritime Research, 23(1), 1–9. <https://doi.org/10.22429/Euc2026.JMR23.1.01>.

## Законодавча база

### Базова

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Закон України від 17 травня 2012 року № 4709-VI «Про морські порти України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 7, ст.65.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.// ВВР України.- 2003.- N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144.
5. Закон України від 15.05. 2003 р. «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» // ВВР України. - 2003. - N 31-32. Ст. 263.
6. Закон України від 02.03.2015р. «Про ліцензування видів господарської діяльності» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, Ст.158.
7. Кодекс Торговельного мореплавства від 23.05.95 р. [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р.// [zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)..
- 10.Постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2017 №1095 «Про утворення Державної служби морського та річкового транспорту України» [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
- 11.Постанова Кабінету Міністрів України від від 6 березня 2022 р. № 212 «Про Державну службу морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України» [//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).

### Інтернет ресурси

- 1.Офіційний сайт Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Міністерство розвитку громад та територій України <https://mindev.gov.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>, [www.osvita.com/](http://www.osvita.com/)
6. Рада національної безпеки і оборони України <https://www.rnbo.gov.ua/>
7. Інспекція з питань підготовки та дипломування моряків <https://itcsua.com/>
8. Організація Об'єднаних Націй <https://ukraine.un.org/uk>
9. Міжнародні і морські організації <http://xn-h1ahbi.com.ua>
10. International Labour Organization <http://www.ilo.org>
11. International Maritime Organization <https://www.imo.org/>
12. International Chamber of Shipping <http://www.ics-shipping.org>
- 13 European Maritime Safety Agency <http://www.emsa.europa.eu>